

สอ. 5/85
๒๖ มี.ค. ๕๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ ๒๑๙๓ ส.มธ
วันที่ 26 มี.ค. 2553

ที่ กษ 0204/ ๒๑๕๙

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

๒๙ มีนาคม พ.ศ. 2553

เรื่อง รายงานการเดินทางไปราชการ ณ ประเทศญี่ปุ่น ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๓๐ มี.ค. 2553
ได้เข้าวาระ.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปรายงานการเดินทาง จำนวน 1 ฉบับ

ตามที่นายกรัฐมนตรีได้อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เดินทางไปราชการ ณ ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 2 - 7 มีนาคม 2553 เพื่อเป็นประธานงานประชาสัมพันธ์อาหารพร้อมบริโภค (Thai Tasty Ready-to-Eat Food) ในวันที่ 3 มีนาคม 2553 และเข้าหารือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง ญี่ปุ่น รวมทั้งการดูงานต่างๆ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอรายงานผลการเดินทาง ดังกล่าว ดังนี้

1. การจัดงานเพื่อประชาสัมพันธ์อาหารพร้อมบริโภค ณ ห้องฮิคาริ โรงแรมอิมพีเรียล
วันที่ 3 มีนาคม 2553

การที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดงาน Thai Tasty Ready-to-Eat Food ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ชาวญี่ปุ่นเกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพ มาตรฐานและความปลอดภัยของอาหารพร้อมบริโภคของไทยที่มีความหลากหลายทั้งในด้านของรูปแบบและประเภทของอาหาร ไม่ว่าจะเป็นอาหารแช่แข็ง หรืออาหารสำเร็จรูปต่าง ๆ เนื่องจากพฤติกรรมผู้บริโภคของชาวญี่ปุ่นมีแนวโน้มของความต้องการอาหารประเภทดังกล่าวเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด อาหารไทยที่นำมาให้ชิมในงาน ได้แก่ ไก่ทอดชนิดต่างๆ ไก่ย่างโทริ หมูสามชั้นนึ่งซีอิ๊ว หมูชุบเกล็ดขนมปังทอด เกี้ยวกุ้ง เกี้ยวหมู เบคอนห่อไส้กรอก มะม่วงอบกรอบ มังคุดอบกรอบ สับปะรดอบกรอบ โดยมีผู้ประกอบการไทยเข้าร่วมงาน 15 บริษัท และ 2 สมาคม นอกจากนั้น ได้มีการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพการผลิตของไทย ซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบการผลิต การตรวจสอบรับรองสินค้า และเทคโนโลยีในการผลิตสินค้าพร้อมบริโภคที่ได้คุณภาพปลอดภัยตามมาตรฐานสากล โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในเรื่องการออกไปรับรองคุณภาพและเป็นผู้ดูแลสินค้าเกษตรและอาหาร นอกเหนือไปจากได้ทดลองชิมอาหารที่มีรสชาติและรูปลักษณ์ที่ชาวญี่ปุ่นชื่นชอบ การจัดงานครั้งนี้ได้รับความสนใจจากชาวญี่ปุ่นที่เข้าร่วมงานซึ่งมีทั้งผู้แทนจากภาครัฐ เอกชน และสื่อมวลชนญี่ปุ่น จำนวนทั้งสิ้นกว่า 275 คน

นอกจากนั้น การจัดงานยังเป็นโอกาสให้ได้มีการพบปะและทำความรู้จักระหว่างผู้ผลิตและส่งออกของไทยกับผู้นำเข้าญี่ปุ่น อาทิเช่น ผู้นำเข้ารายใหญ่ ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต สหกรณ์ผู้ขายสินค้า และผู้บริการจัดส่งอาหารตามที่พักอาศัย ซึ่งนับเป็นจุดเริ่มต้นของการทำการค้าระหว่างกันต่อไป ซึ่งการจัดงานในครั้งนี้ได้มีการลงนามความตกลงที่จะซื้อขายสินค้าพร้อมบริโภคระหว่างเอกชนไทยกับญี่ปุ่นรวม 3 คู่ คือ 1) บริษัท จีเอฟพีทีของไทยกับบริษัทนิชิเรของญี่ปุ่น 2) บริษัทซีพีเอฟของไทยกับบริษัทอาซาฮีบรอยเลอร์ (ASAHI Broiler)

/ของญี่ปุ่น...

ของญี่ปุ่น และ 3) บริษัทเบทาโกรของไทยกับบริษัทบอสตัน เทรดดิ้ง (BOSTON Trading INC) ของญี่ปุ่น โดยความตกลงที่เอกชนลงนามร่วมกันทั้ง 3 ฉบับดังกล่าวมีปริมาณการส่งออกสินค้าอาหารจากไทยมาญี่ปุ่นรวม 26,000 ตันต่อปี ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปริมาณที่ทั้ง 3 บริษัทของไทยส่งมาเดิมประมาณ 10,000 ตัน แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นที่ญี่ปุ่นมีต่อศักยภาพการผลิตอาหารที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานและมีความปลอดภัยของไทย รวมทั้งเป็นการสร้างความมั่นใจในการค้าขายของบริษัทที่ได้มีการลงนามในครั้งนี้

2. การเข้าพบหารือข้อราชการกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง ญี่ปุ่น

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เข้าเยี่ยมคารวะและหารือข้อราชการกับ Mr. Hirotaka Akamatsu รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง ญี่ปุ่น โดยมีประเด็นสำคัญสรุปได้ดังนี้

2.1 การนำเข้าสินค้าสัตว์ปีกแบบสด ฝ่ายไทยได้แจ้งให้ทางญี่ปุ่นทราบว่าประเทศไทยได้ปลอดเชื้อโรคระบาดไข้หวัดนกแล้วตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2552 และขอให้ทางญี่ปุ่นส่งผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบระบบและอนุญาตการนำเข้า ซึ่งทางญี่ปุ่นจะพิจารณาให้ผู้เชี่ยวชาญมาตรวจประเมินสถานะการปลอดโรคไข้หวัดนกของไทยต่อไป

2.2 การนำเข้าส้มโอ ได้ขอบคุณที่จะส่งคณะเจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่นเดินทางมาตรวจสอบส้มโอพันธุ์ทองดี ในต้นเดือนมีนาคม 2553 นี้ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ยื่นขอให้ญี่ปุ่นพิจารณาอนุญาตนำเข้ามาตั้งแต่ปี 2548

2.3 ความร่วมมือทางด้านประมง ได้แจ้งให้ฝ่ายญี่ปุ่นทราบว่าไทยสนใจพัฒนาความร่วมมือด้านการประมงที่ญี่ปุ่นมีความเชี่ยวชาญ อาทิ การแปรรูปปลาปึกเป่า การพัฒนาด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์ทะเล เช่น การเพาะเลี้ยงหอยมุก การเพาะเลี้ยงปลาทูน่า และการเพาะเลี้ยงปลาลิ้นหมา การศึกษาวิจัยร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพในการทำปะการังเทียมที่ประเทศญี่ปุ่นมีความเชี่ยวชาญสูง เป็นต้น ในประเด็นนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่นแจ้งว่ายินดีร่วมมือกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยขอให้ประสานรายละเอียดผ่านทางสถานทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทยซึ่งมีเจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่นประจำอยู่ต่อไป

2.4 ความร่วมมือด้านความมั่นคงด้านอาหารของภูมิภาคอาเซียนบวกสาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กล่าวขอบคุณที่ญี่ปุ่นได้ให้การสนับสนุนและไว้วางใจให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานในโครงการนำร่องเพื่อระบบการสำรองข้าวในเอเชียตะวันออก และหวังว่าข้อตกลง ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve หรือ APTERR Agreement จะสามารถลงนามได้โดยเร็ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่นแจ้งว่าในขั้นนี้ญี่ปุ่นได้ยินยอมให้ APTERR Agreement มีผลผูกพันทางกฎหมาย (Legally Binding) แล้ว

2.5 โครงการประกันรายได้เกษตรกร ฝ่ายไทยแจ้งให้ฝ่ายญี่ปุ่นทราบว่า ประเทศไทยให้ความสนใจในเรื่องโครงการประกันรายได้เกษตรกร เพื่อลดความเสี่ยงของเกษตรกรในการดำรงชีพ และได้ทราบว่าประเทศญี่ปุ่นมีการดำเนินงานด้านนี้ จึงน่าจะเป็นประโยชน์หากได้มีการหารือและเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน เพื่อสามารถนำมาใช้ในการวางแผนและพัฒนาการดำเนินการให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรและประเทศชาติต่อไป ในเรื่องนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่นได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรวบรวมข้อมูลของฝ่ายญี่ปุ่นและจะจัดส่งให้ต่อไป

2.6 การประชุมคณะอนุกรรมการพิเศษด้านการเกษตร 3 คณะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แจ้งให้ฝ่ายญี่ปุ่นรับทราบว่ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะอนุกรรมการพิเศษภายใต้ JTEPA ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับผิดชอบ 3 คณะ ประมาณกลางปี 2553 นี้ พร้อมทั้งเชิญให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น เดินทางไปเยือนประเทศไทยด้วย

ในโอกาสนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่นได้เชิญให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เดินทางไปร่วมการประชุมระดับรัฐมนตรีเอเปคด้านความมั่นคงอาหารที่ญี่ปุ่นจะเป็นเจ้าภาพ โดยจัดขึ้นประมาณเดือนตุลาคม 2553 นี้

3. การหารือกับนาย Isami Miyata ประธานสันนิบาตสหกรณ์การเกษตรญี่ปุ่น (JA Zenchu)

นาย Isami Miyata ประธานสันนิบาตสหกรณ์การเกษตรญี่ปุ่น (JA Zenchu) ได้เข้าพบและหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยได้หารือถึงการพัฒนาความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ของไทยและสหกรณ์การเกษตร ญี่ปุ่น มีสาระสำคัญ คือ

3.1 ฝ่ายไทยได้ขอบคุณสันนิบาตสหกรณ์การเกษตรญี่ปุ่นที่ให้ความร่วมมือกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการพัฒนาศักยภาพของสหกรณ์การเกษตรของไทย ซึ่งนับเป็นความร่วมมือหลักประการหนึ่งภายใต้กรอบความตกลง JTEPA ซึ่งยังมีความร่วมมืออีกหลายสาขาที่ต้องดำเนินการควบคู่กัน เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้สามารถดำรงชีพได้อย่างมั่นคง และหวังว่าการดำเนินงานภายใต้กรอบดังกล่าวจะประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้โดยเร็ว

3.2 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้แจ้งให้ทราบว่ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะอนุกรรมการพิเศษภายใต้ JTEPA ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับผิดชอบ 3 คณะ ประมาณกลางปี 2553 นี้ พร้อมทั้งเชิญให้ประธาน JA Zenchu เดินทางไปเยือนประเทศไทย

3.3 ได้มีการหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในเรื่องความมั่นคงทางอาหาร และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความสำคัญและต้องรีบเร่งดำเนินการเพื่อลดผลกระทบต่อไป โดยอาจเป็นหัวข้อหนึ่งในการประชุมคณะอนุกรรมการพิเศษด้านความเชื่อมโยงท้องถิ่นสู่ท้องถิ่นในครั้งต่อไป

3.4 ฝ่ายญี่ปุ่นกล่าวชื่นชมที่ไทยเห็นถึงความสำคัญในเรื่องสหกรณ์การเกษตร ทั้งนี้ ประธานสันนิบาตสหกรณ์การเกษตรญี่ปุ่น และกล่าวว่าสันนิบาตสหกรณ์การเกษตรญี่ปุ่น มีสมาชิกประมาณ 724 สหกรณ์เกษตรกรประมาณ 9 ล้านคน โดยมีหน้าที่ในการรวบรวมและจัดการกลุ่มสหกรณ์ต่าง ๆ ทั่วประเทศญี่ปุ่น ทั้งนี้ ทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์อันดีในเรื่องดังกล่าวมากกว่า 10 ปี โดยเฉพาะหลังจากมีความร่วมมือในเรื่องดังกล่าวภายใต้กรอบ JTEPA คาดว่า ความสัมพันธ์และความร่วมมือในด้านการเกษตรจะเพิ่มมากขึ้น และทางสันนิบาตสหกรณ์การเกษตรญี่ปุ่นพร้อมที่จะประสานงานและให้ความร่วมมืออย่างดีกับฝ่ายไทยต่อไป

4. การจัดงาน FOODEX

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เดินทางเข้าเยี่ยมชมงาน FOODEX ซึ่งเป็นงานแสดงสินค้าเกษตรและอาหารที่ใหญ่ที่สุดที่ญี่ปุ่นจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยในปีนี้ได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 2 - 5 มีนาคม 2553 ในงานนี้มีประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทยนำสินค้าเกษตรและอาหารมาจัดแสดงกว่า 2,000 บริษัท จากประมาณ 60 ประเทศทั่วโลก และคาดว่าจะมีผู้เข้าชมงานไม่น้อยกว่า 85,000 คน

จากการเยี่ยมชมบูธต่าง ๆ ที่นำสินค้ามาจัดแสดง พบว่าสินค้าเกษตรและอาหารของไทยได้รับความสนใจมาก โดยเฉพาะสินค้าพร้อมบริโภคชนิดใหม่ ๆ อาทิ ข้าวเหนียวมะม่วงสำเร็จรูป ไอศกรีมผลไม้ น้ำผลไม้ผลไม้แปรรูปต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม บูธของประเทศอื่น ๆ ที่เข้าร่วมงานได้มีการแสดงสินค้าที่พัฒนาให้เหมาะสมกับแนวโน้มความต้องการของตลาดเช่นกัน ทั้งนี้ ได้เห็นการพัฒนาของประเทศที่มีสินค้าใกล้เคียงกับประเทศไทย เช่น เวียดนาม และไต้หวัน ที่มีการแสดงสินค้าผลไม้ที่เหมือนกับประเทศไทย และการพัฒนาด้านการเกษตรของสาธารณรัฐเกาหลีใต้ที่มีความพัฒนานวัตกรรมทางด้านอาหารที่ก้าวหน้าอย่างชัดเจน เช่น การผลิตไวน์จากสตอเบอรี่ การทำน้ำผลไม้จากแยม เป็นต้น

5. การจัดงานสหกรณ์การเกษตร Zen -Noh ที่จังหวัดอิบะรากิ (Ibaraki)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เดินทางไปดูการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร Zen Noh ที่จังหวัดอิบะรากิ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตทางการเกษตรที่สำคัญแห่งหนึ่งของญี่ปุ่น สินค้าเกษตรที่สำคัญได้แก่ ผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ ข้าว ในการนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับฟังบรรยายสรุปและเยี่ยมชมกิจกรรมของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วย การให้บริการสมาชิกด้านการจำหน่ายปัจจัยการผลิต การตลาด การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรให้แก่เกษตรกร นอกจากนี้ ยังมีการจัดแหล่งจำหน่ายสินค้าและดำเนินการด้านร้านอาหารโดยแม่บ้านเกษตรกร

ปัญหาสำคัญที่สหกรณ์การเกษตร Zen Noh ประสบ คือ เกษตรกรรุ่นใหม่ได้หาช่องทางการตลาดเองโดยไม่ผ่านระบบสหกรณ์ ดังนั้น ทาง Zen Noh จึงพยายามพัฒนาการดำเนินการโดยมีเป้าหมายให้สามารถดำเนินการได้อย่างครบวงจร ทั้งด้านปัจจัยการผลิต การให้ข้อมูลการผลิตและการตลาดแก่เกษตรกร การพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี เป็นต้น โดยมีการจัดตั้ง Pocket Farm ที่เป็นทั้งแหล่งถ่ายทอดเทคโนโลยี สถานจำหน่ายสินค้า และร้านอาหารที่ใช้วัตถุดิบจากฟาร์มของสมาชิก นอกจากนั้นยังได้การสร้างเครือข่ายเพื่อดึงให้เกษตรกรรุ่นใหม่ ๆ เข้ามาร่วมเป็นสมาชิก โดยจัดกิจกรรมระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภค

การดูงานครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการดำเนินงานอย่างครบวงจรของสหกรณ์การเกษตรญี่ปุ่นที่สามารถนำแนวคิดมาประยุกต์เพื่อพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของไทยได้ต่อไป

6. ข้อคิดเห็น

แนวโน้มของการบริโภคในภาวะปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงวิถีของการบริโภค ซึ่งจะเน้นอาหารพร้อมบริโภคมากขึ้น ซึ่งการประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือในระบบการผลิตของไทย จะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภคทั่วโลก และเป็นการเสนอทางเลือกให้แก่ผู้บริโภคอีกทางหนึ่ง ดังนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เห็นว่าจะต้องมีการสนับสนุนการดำเนินการผลิตอาหารพร้อมบริโภค เช่น ความร่วมมือที่ถ่ายทอดเทคโนโลยีในการผลิตของภาคเอกชนและสหกรณ์ เพื่อพัฒนาระบบการผลิตของประเทศไทยต่อไป

/ระบบสหกรณ์...

ระบบสหกรณ์ในประเทศไทยได้มีการปรับตัวเพื่อให้สามารถดำรงชีพได้ โดยมีการดำเนินกิจกรรมที่ครบวงจร ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป และการตลาด ซึ่งแนวทางนี้อาจนำมาทดลองเป็นโครงการนำร่องในประเทศไทย โดยผ่านความร่วมมือความเชื่อมโยงสหกรณ์ ภายใต้กรอบความตกลง JTEPA

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เลขาธิการ กรม ทราบ

พลตรี

(สนั่น ขจรประศาสน์)

รองนายกรัฐมนตรี
๒๗.๕๑.๕๓

๑๑.๕๑

สอ. ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ 30 ส.ค. 2553 ลงมติว่า
ทราบ

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สำนักการเกษตรต่างประเทศ
โทร.0 2281 1109 โทรสาร 0 2281 6996

๕๕๐๕๐๖/๗๗๖/๓ คอ.๒๗๕.๑.๕๓

เรียน รอง นรม. (พลตรี สนั่นฯ)

กษ. ขอให้ นำรายงานการเดินทางไปราชการ ณ ประเทศญี่ปุ่น
ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสนอ ครม. ทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้นำเรื่องนี้เสนอ ครม. ทราบ
ตามที่ กษ. เสนอ

(นายสุรัชย์ ภูประเสริฐ)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี